

De vrijdag 29 mei begint met schitterend weer en na inpakken van wat kleding en slaapzakken, en wat lekkere leeftocht voor de komende dagen vertrekken we al om tien uur richting Hombourg. Via een kweker van bijzondere planten, waar we natuurlijk weer wat gekocht hebben, en een heerlijke lunch bij de St. Hubertusmolen van Beek zijn we doorgereden via Vaals en Gemmenich naar Hombourg. We hebben het plaatsje verkend, gekeken waar een winkel was en waar de terrasjes, en bij het lopen langs de kerk zien we een koninginpage, al een leuk begin. We ontdekken dat het voormalige stationnetje nu een leuk restaurantje is, waar je op het perron een heerlijk koud kriekje kunt drinken. De kaart is maar eenvoudig, maar het zit er wel heel leuk. Er staan heel wat oude wagons op het spoor, we horen de eigenaar aan een paar gasten vertellen dat al dat materieel van een rijke Duitser is, die er verder helemaal niets mee doet. We gaan op zoek naar “De molen van Medael”, en vinden al snel de “Residentie”nr. 6, het verblijf voor dit Pinksterweekend. Al gauw komen Martien en Bernadette en kunnen we het prachtige pand bekijken en ons installeren. Verschillende mensen druppelen binnen en een groepje gaat naar “Moeder de Gans” in Teuven om lekker te eten. Omdat wij al tussen de middag geluncht hebben blijven wij om de nieuwkomers te verwelkomen en een beetje wegwijs te maken. Tegen achten is iedereen gearriveerd, of terug van het eten en kunnen we de spreekster van vanavond, Elsa Niessen begroeten. Zij vertelt aan de hand van een tiental kaarten over de geografie en de geschiedenis van de streek waar we zijn en benadrukt dat het op een aantal manieren een gebied van grenzen is, en dat zullen we later met de excursies nogal eens tegenkomen. Ze weet boeiend te vertellen en de avond is voorbij voordat we er erg in hebben. Als we Elsa naar haar auto brengen, vliegen de vleermuizen al rond. We zitten nog een paar uurtjes te buurten en vertrekken naar boven. Heerlijke bedden, maar toch wordt er de eerste nacht niet door iedereen zo geweldig geslapen, dat is meestal zo op een nieuwe stek

Zaterdag, 30 mei.

Om zes uur ‘s morgens staan de vroege vogels, een groep van 11 personen, al klaar en we lopen over een bruggetje over het beekje en door het bos naar het stationnetje, volgen het spoor, er is een wandelpad langs. De spotvogel zingt al zijn prachtige lied, we zien twee keer een vos in het weiland scharrelen, ook twee reeën, Horen het gepiep van jonge spechten in een holte in een boom, zien wijngaardslakken, andoorn, bosrank, heggerank, maar het mooiste zijn nog de alpenwatersalamanders, die Dirk uit een drinkbak voor het vee weet te vissen. Het zijn er maar liefst vijf, drie vrouwtjes en twee mannetjes, je kunt heel mooi de oranje onderkant bekijken. Gauw teruggezet en weer verder, De wandeling is mooi, als we terugkomen bij het stationnetje zit de spotvogel nog steeds te zingen en zien we nog enkele zwarte roodstaartjes. Via de weg lopen we weer terug naar ons “huis”, waar de koffie al klaar staat.

Om negen uur maken we kennis met de gids van deze dag, Rik Palmans. Hij brengt ons naar het Hohndal, door te carpoolen hebben we niet al te veel auto’s in een rij. Rond de Hohnbach liggen bij de bovenloop weilanden en de benedenloop meandert door natuurlijke loofbossen. Hier heeft het riviertje zich 30 tot 40 meter in het omliggende gebied ingesneden. Vooral de

Zwartblauwe rapunzel
Phytolacca spicata subsp. *nigrum*

voorjaarsflora is in dit gebied erg rijk, maar daarvoor zijn we een beetje aan de late kant, vooral het daslook staat overal, het is uitgebloeid, maar je ruikt het nog wel. Van grote invloed op het gebied is de winning van zink- en looderts geweest, er zijn nog een tweetal mijngangen en een spoortracé waarover het erts werd vervoerd. Op dit tracé zien we al meteen de zinkflora, zinkboerenkers, zinklepelblad, blaassilene en een schapengras. Ook wijst Rik ons op de knolboterbloem, die groeit onder de draad, daar waar het vee niet kan treden. Verderop in het bos zien we o.a. heel veel zwartblauwe rapunzel, de wandeling is heerlijk onder de bomen en de natte gedeeltes van het pad worden door houten vlonderpaden overbrugd, zodat we droge voeten houden. We komen op een weijtje en worden daar verrast door de hoeveelheid zinkviooltjes en vleugeltjesbloem in twee kleuren, heel mooi blauw en paars. Na de nodige foto's gemaakt te hebben, ook bij een boomstam waar levendbarende hagedissen rond scharrelen, lopen we langs de rand van een weiland naar boven het bos in. Hier staan heel veel narcissen, de zaaddozen zie je nog zitten, en ook de mannetjesorchissen deze hebben hun beste tijd al gehad. Toch kun je je goed voorstellen hoe mooi het hier iets vroeger in de tijd moet zijn en dat is een goede reden een ander jaar nog eens terug te gaan zo rond half mei. We keren weer terug naar de auto's en bij de beek ontdek ik nog beekpunge en we staan nog een poosje naar de bosbeekjuffers te kijken. We gaan naar huis om te lunchen, Martien, Bernadette en hun meerrijders en Rik zijn nog langs het Amerikaanse kerkhof van Wereldoorlog 2 in Henri la Chapelle gegaan en Rik eet daarna met ons mee, zodat we na het eten direct weer kunnen vertrekken naar Plombières, we zetten de auto's bij het gemeentehuis. De bodem van het zinkreservaat is sterk vervuild door zware metalen, maar daardoor komen er zeldzame planten voor die zich hebben aangepast aan deze extreme omstandigheden. Het gebied bestaat uit droge, steile hellingen, uit moerassige delen langs de Geul en uit vlakke terreinen die ten dele begroeid zijn met berkenbos. Verder ligt er een kunstmatige tunnel van de Geul, waar het water zich met veel geraas doorheen stort.

Zodra we het gebied betreden zien we al de zinkviooltjes, het engels gras en de vleugeltjesbloem in grote getale. Prachtig. Langs de nieuwe, verlegde loop van de Geul vinden we gele monnikskap en de kruidvlier. We zien aan de overkant van de Geul een vinkenbaan en Rik vertelt dat er in dit gebied een grens loopt tussen “vlaamse” en “waalse” vinken, de “vlaamse” maken hun liedje af met “suskwiet”, maar de “waalse” doen dat niet of veel minder duidelijk en dat geeft een probleem bij het tellen van het aantal keren dat de vink zijn riedeltje ten gehore brengt. Voor de vinkenslagwedstrijden zijn dus “vlaamse” vinken nodig. Verderop is er op een gedeelte van dit gebied aarde opgebracht en vind je dus gewonere planten, hoewel de geplante bomen het er toch niet goed doen, de ondergrond is daarvoor te zeer vervuild. Hier valt het aantal distelvlinders op, maar daarvan schijnt er dit jaar een ware invasie te zijn. Maar de zinkflora vinden we toch het interessantst en via de oude storthopen lopen we langs de oude loop van de Geul. Martien haalt een natte voet, ziet een gat over het hoofd, maar verder is er niets aan de hand, dus maar weer verder. Voor de zinkfabriek was water nodig en daarom werd het water opgestuwd en gedeeltelijk door een tunnel geleid. Op deze plek is een soort houten uitkijkpunt gemaakt en na een poosje ontdekken we grote gele kwikstaarten, en

na wat langer observeren zien we waar het nest zit, in de rotswand, bij een horizontaal takje. De beestjes durven niet te voeren en daarom gaan we al gauw weer verder, twintig man die naar hen staan te kijken zijn er toch wat teveel. We zien ook nog een waterspreeuw in een flits voorbijvliegen, maar die gaat niet door het snelstromende water scharrelen, je kunt ook niet

alles hebben. Verder richting het dorp is een mooi aangelegd parkje en hier vinden we een mierenhoop van de grote rode bosmier. Het schijnt dat als je er een blauw grasklokje oplegt de kleur door het mierenzuur verandert. Bij dit parkje is een droge sloot waar in de kant de zogenaamde “Moffelpotten” verwerkt zijn. Dit zijn de retorten die gebruikt werden om de erts in te smelten. Via een bezoekerscentrum, wat helaas niet open is lopen we door een nieuw wijkje naar de parkeerplaats. Bij een van de huizen zien we een tiental vinkenکوئیتjes. Zijn dit nu “vlaamse” of “waalse” vinken? Op naar Hombourg via een prachtige rit langs Sippenaken. We stoppen nog even bij een monument van Wereldoorlog 1. De grens was toen afgezet met prikkeldraad met een hoog voltage erop en er zijn toen een aantal vluchtelingen en smokkelaars in omgekomen. Thuis aangekomen wordt afscheid genomen van de gids tot de volgende dag. Nu volgen de voorbereidingen voor de barbecue, alle lekkere salades en het heerlijke vlees waren meegenomen door Marina en Dick. Het weer is perfect, we kunnen lekker buiten zitten en alles smaakt heerlijk. Er is ruim vlees en wat er over is wordt al vast gebakken voor de volgende dag. Na dit heerlijke maal wil een groot deel van het gezelschap nog een avondwandeling maken en 15 man {en vrouw} trekken naar het station en gaan langs de spoorbaan en later door het bos. Wij behoren tot de achterblijvers, passen op het huis en zitten lekker buiten. Veel te laat, als het al donker is komen de wandelaars eindelijk thuis, ze hebben dan wel twee reeën gezien, maar de afstand was veel verder dan ze eerst hebben ingeschat en hebben behoorlijk door moeten lopen om nog een beetje op tijd thuis te zijn. En wij dachten nog wel dat ze ergens lekker op een terras zaten! Iedereen is dan ook behoorlijk moe en uitgeteld en om elf uur is het al bedtijd.

Zondag 31 mei.

Om zes uur zijn er nu maar 5 dappere lieden opgestaan, na zo'n avondwandeling niet verbazend. Dirk, Toon, Hans, Maarten en ik lopen van de parkeerplaats en steken de weg recht over, want daar op een weiland hebben we gisterochtend vroeg een vos gezien. En nu...een gezin vos, twee groten en twee al best grote jongen, we hebben ze mooi kunnen bekijken en pas als we te dichtbij komen trekken ze zich terug in de bosrand. Verderop komen we weer op het tracé van het spoor, hier is er een wandel- fietspad van gemaakt. Een fietser had zijn zadeltasje zeker open gehad, want we vinden een bako, een bandenlichter en de beschrijving van een fietscomputertje.

Geelgors

Maar daar komen we niet voor, we horen en zien een geelgors, nog een vos in een stuk bouwland op muizenvangst, een haas, wijngaardslakken, en een eekhoorn. Terug zien we een vos met zijn jong nog een keer vanaf de spoordijk en lopen we langs een stuk land met mais, waar knotbomen staan en Dirk klimt in of klopt op alle bomen om te zien of er een nest inzit, maar nee. Bij de melkfabriek zien we nog wat zwarte roodstaartjes.

Gauw ontbijten, want om negen uur pikken we Rik Palmans op in St. Martensvoeren en rijden door de Voerstreek naar de brug over de Maas bij Lixhe. Hier laat Rik ons de vistrappen bij de stuw in de Maas zien. Door naar de voet van de St. Pietersberg, het belgische gedeelte. We beginnen meteen te klimmen en bewonderen het tempo van de gids, maar hij wacht gelukkig als er iets te vertellen valt. We zien een mergelgrot die een tijdje als schaapsstal dienst gedaan heeft, en verderop een vuursteengrot. Rik legt het verschil in vorm uit tussen een grot voor mergelblokken of vuursteenwinning, deze laatste grotten zijn vaak laag en de ingang is meestal afgerond. We lopen door zo'n grot en het is binnen toch akelig donker, maar alles

gaat goed, na een tijdje zie je de uitgang en hoeven we geen licht meer te hebben van het flitsen van de fototoestellen. In de rand van het pad zien we een paar keer een poppenorchis en in een weitje wat ratelaar. We dalen een steile trap af en Rik zegt dat we nu de keus hebben nog eens steil naar boven te gaan om zo op het plateau te komen met heel mooie uitzichten over de Maas en aan de andere kant de Jeker of beneden te blijven en daar te wachten op het moedige gezelschap, waarna we weer gezamenlijk verder kunnen naar de orchideeënweitjes. Een paar mensen besluiten beneden te blijven, waaronder ook Dirk, en al gauw hebben we het idee dat hij zich eigenlijk vergist heeft en hij loopt dan ook de groep tegemoet, na eerst een prachtige zwavelzwam op de foto gezet te hebben, al glijdend, want het is op een steile helling.

Als we weer compleet zijn gaan we door een draaihekje het gebied in waar een tijdje geleden grond en mergel van de verbreding van het Albertkanaal opgebracht is en sinds die tijd staan hier onder aan de St. Pietersberg de mooiste orchideeën: Heel veel exemplaren van de bosorchis, poppenorchis, soldaatje, enkele bastaards van die twee laatste, de keverorchis met zijn twee ronde bladeren, de ons welbekende wespenorchis en zelfs vindt Dré twee bijenorchissen, die zie je bijna nooit. Ook staan hier heel veel ratelaar. Het weitje is bekend bij de liefhebbers van orchideeën, er lopen enkele mensen met fototoestellen rond. Weer bij de brug en de parkeerplaats aangekomen nemen we afscheid van onze gids met grote dank voor zijn plezierige en deskundige begeleiding van deze anderhalve dag en brengen hem met een kleine omrit langs Eben Emaël weer naar zijn huis, rijden door naar Hombourg, het is inmiddels dan al bijna drie uur. We lunchen met elkaar en daarna is iedereen vrij om de middag in te vullen.

Het is prachtig weer, dus zo moeilijk is het niet, wij gaan terug naar Plombières, naar de plaats waar het water van de Geul door de grot/tunnel gaat, willen de grote gele kwikstaarten nog eens zien onder rustiger omstandigheden, en we kunnen het fourageren voor de jongen prachtig volgen. Het duurt geen tien minuten of Dirk voegt zich bij ons, maakt prachtige foto's van deze vogels. We ontdekken doordat er een paartje grauwe vliegenvangers rondscharrelt ook nog hun nest in de wand. Af en toe komen er zondagmiddagwandelaars vragen wat er te zien is, en dan wordt de vogelgids erbij gehaald. Na een poosje laten we Dirk alleen en gaan nog even op de storthopen zoeken of er nog een stukje erts te vinden is, het resultaat is een paar kleine brokken steen met kristallen galeniet (looderts).

We rijden terug naar het station om te kijken of er plaats is om een hapje te eten en daar zit al de helft van onze groep heerlijk op het gras onder de bomen, beter kun je het niet krijgen. Zij zijn hier 's middags meteen naar toe gewandeld en zitten heerlijk

te genieten van het mooie weer, we voegen ons bij hen en het biertje smaakt lekker. We besluiten er ook te eten, het is een beetje wonderlijke combinatie van soep en een pannenkoek

met ijs, chocola en slagroom, maar wat geeft het. Pas een uur of negen zijn we weer thuis en horen van de anderen, wat zij gedaan hebben, Enkelen zijn naar het Amerikaanse kerkhof in Henri la Chapelle geweest, hebben de bron van de Geul gezocht, en hebben daarna ondanks de Pinksterdrukte een plaatsje weten te bemachtigen bij “Moeder de Gans”. Na nog gezamenlijk een kruiswoordpuzzel gemaakte te hebben vertrekt een ieder weer naar boven, het is weer een mooie dag geweest.

Maandag, 1 juni.

We nemen ons voor deze ochtend niet zo vroeg op te staan, maar als we om zes uur toch iemand zachtjes naar buiten horen gaan kunnen we het toch niet laten en willen de vos nog even zien. Dit lukt niet, Martien is ons voor geweest, maar verderop zien we er toch weer één op een ander stuk bouwland. Er zitten heel wat vossen in dit gebied. Er is al een luchtballon onderweg, die is er ook vroeg bij! We lopen over het spoorpad met een grote boog richting het dorp, horen een geelgors en zien een enorme dassenburcht in het talud van het spoor, wat die dieren aan zand kunnen verzetten. We moeten wat vroeger ontbijten, want om negen uur zullen we de nieuwe gids, Jos Buysen ontmoeten bij “Tante Jetteke” in Veurs. We kunnen de auto’s net kwijt op het kleine pleintje en de gids staat al te wachten en zet er meteen een stevige pas in (dat hoort zeker bij gidsen). We lopen een bospad omhoog en dan langs een hoogtelijn, na een poosje staan er drie boswachters langs het pad waarschijnlijk crossers op te wachten. Het sfeertje is een beetje grimmig en we durven nu ook niet het bos in te lopen om de orchideeën van wat dichterbij te bekijken, vanaf het pad zien we ze nu en het is een flink aantal. Verderop zien we de hokjespeul, wilde marjolein en de kruidvlier, alledrie planten die hier door het warme microklimaat kunnen voorkomen, dit is voor die planten de noordelijke grens, dus ook weer een grens! De kruidvlier is een struik die zich ’s winters helemaal terugtrekt in de grond. Het pad geeft mooie uitzichten, o.a. over de Voervallei tot voorbij de St. Pietersberg, de centrale van Genk is zelfs te zien. Ook zie je hier de spoorlijn, die net uit een lange tunnel komt. Deze spoorlijn is de lijn Tongeren – Aken, aangelegd tijdens Wereldoorlog 1

dassenburcht, Jos vertelt dat de

gemeente af en toe het pad weer vrij van zand moet maken, We lopen langs een kerkenpad door een wijngaard omhoog en Jos laat ons aan de bosrand een stukje begroeiing zien waar je de planten vindt die aangeven dat het hier wat warmer is. Nu gaat het bospad steil omhoog, dus er wordt wel wat gezocht en gesteund. Jos loopt steeds vlot vooruit en hij wacht wel op ons, maar als de laatste boven is loopt hij meteen weer door, dus veel rust krijg je niet, er is ook zoveel te zien. Boven gekomen vertelt hij van vakwerk en andere bijzonderheden van het huis zoals ook over de rond gemetselde muur, zodat de karren er beter langs kunnen binnendraaien om op het erf te komen. Naar beneden gaat het en ineens komt er water op het pad, we lopen nu op het niveau van het Vaalser groenzand, dit is ondoorlatend, vandaar. Beneden is er steeds meer water en uit de kant komt een bron, Jos drinkt hier zelfs van. Wij drinken in St. Martensvoeren even verderop wel bij een drinkzuiltje van de waterleiding, dat is wel nodig want het is knap warm. In deze plaats komen de Veurs en de Voer bij elkaar en op het eind van de waterscheiding staat het kerkje. De wandeling voert ons de plaats weer uit onder het viaduct van de spoorlijn door en een eindje verder zie je een enorme dassenburcht, Jos vertelt dat de

zoveel graven die dieren soms uit. Het wordt toch wel erg warm en erg ver voor een paar mensen en er is gelukkig een lekker terras, de achterblijvers worden straks weer opgepikt. We lopen langs een weggetje en komen nu langs de commanderie, een prachtig kasteel met vijvers, waar een forellenkwekerij in gevestigd is, we lopen door St.Pietersvoeren en gaan dan over de heuvel die de waterscheiding vormt en komen zo weer in de Veursvallei. Door een gehucht met heel mooie en heel dure huisjes lopend komen we weer bij “Tante Jetteke” en gaan daar een streekbiertje drinken en afscheid nemen van onze gids. Die loopt daarna weer vlot de helling op naar zijn huis, wat echt prachtig bovenop de heuvel ligt en heel het dal overziet.

We rijden voor de laatste keer naar “de Residentie” met een beetje weemoed in ons hart want het is zo’n heerlijk weekend geweest. We eten nog eens gezamenlijk, Maria spreekt een dankwoord voor Martien, Bernadette en Marina, die voor ons een geweldig weekend hebben georganiseerd en nu komt de geheime boodschap van zaterdag te voorschijn, alledrie krijgen een mandje met streekproducten uit de Voerstreek. We pakken in, vegen het huis schoon, maken nog een groepsfoto en nemen heel warm afscheid van iedereen. De terugreis verloopt vlot en als we in Boxtel aankomen valt er pas een dikke bui! Nu hoeven we niet naar de volkstuin om water te geven.

Dit verslag is een weergave van een heerlijk weekend in de Voerstreek zoals wij dat ervaren hebben. Iedereen heeft natuurlijk zijn eigen belevenissen gehad, maar we hopen toch een soort gemiddelde herinnering nu vastgelegd te hebben.

Anneke en Maarten.

Bijlagen:

Lijst met planten, vogels en andere flora/fauna (door ons waargenomen)

Lijst met vogels en andere fauna (door Dirk Eijkemans)

Deelnemerslijst + groepsfoto.

Programma weekend N.W.G. Voerstreek (België) 2009

Lijst met planten:

Hombourg:
bosandoorn
bosrank
heggerank

Dal van de Hohn:

zinkboerenkers
zinklepelblad
blaasilene
knolboterbloem
zwartblauwe rapunzel
daslook
zinkviooltjes
vleugeltjesbloem
kruisbladwalstro
moesdistel
narcis
mannetjesorchis
boswederik
beekpunge

Plombières:

zinkviooltje
engels gras
vleugeltjesbloem
gele monnikskap
kruidvlier

St. Pietersberg:

ratelaar
poppenorchis
bosorchis
soldaatje
keverorchis
wespenorchis
bijenorchis

Veursdal:

hokjespeul
marjolein
kruidvlier
heelkruid

vogels

spotvogel
jonge spechten
zwarte roodstaart
huiszwaluw
geelgors
waterspreeuw

andere flora/fauna:

vos met twee jongen
ree
alpenwatersalamander
wijngaardslak
eekhoorn
vleermuis

bosbeekjuffer
levendbarende hagedis

grote gele kwikstaart
grauwe vliegenvanger
“vlaamse” vink

rode bosmier
distelvlinder

zwavelzwam

das (burcht)
wild zwijn (sporen)

PINKSTERWEEKEND 2009

Lijst van de waargenomen soorten vogels en zoogdieren:

Vogels:

Grauwe gans	buizerd	winterkoning
Nijlgans	torenavalk	roodborst
Canadese gans	wespendief	spotvogel
Wilde eend	grote bonte specht	fitis
huiszwaluw	houtduif	tjif-tjaf
gierzwaluw	zwarte kraai	merel
boerenzwaluw	kauw	zwarte roodstaart
kievit	spreeuw	vink
Blauwe reiger	groene specht	zwartkop
knobbelzwaan	waterspreeuw	tuinfluiter
scholekster	grote gele kwikstaart	fluiter
	gaai	koolmees
	ekster	pimpelmees
	fazant	huismus
	witte kwikstaart	ringmus
		geelgors
		groenling
		veldleeuwerik
		grauwe vliegenvanger
		putter
		zanglijster

Zoogdieren en overige:

Vos
Ree
Konijn
Haas
Eekhoorn
Alpenwatersalamander
Levendbarende hagedis
Bosbeekjuffer
Distelvlinder

Dirk Eijkemans.